

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo wodne i niektórych ustaw w związku z wdrażaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym¹

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r., poz. 310 i poz.695) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 31 ust.5 otrzymuje brzmienie:
„5. W sytuacjach nadzwyczajnych, o których mowa w ust.3, w celu zapobieżenia skutkom powodzi lub suszy lub ich usunięcia, wojewoda może, w drodze aktu prawa miejscowego, wprowadzić czasowe ograniczenia w korzystaniu z wód, w szczególności w zakresie poboru wód lub wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, a także zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych, zbiornikach przeciwpowodziowych, budowlach regulacyjnych, na stopniach wodnych lub na polderach przeciwpowodziowych.”;
- 2) po art. 34 dodaje się art. 34a w brzmieniu:
„Art. 34a. Wydobywanie kamienia, żwiru lub piasku z następujących typów śródlądowych wód płynących: potok tatrzański krzemianowy, potok sudecki, potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym, mała rzeka wyżynna krzemianowa, mała rzeka wyżynna węglanowa, średnia rzeka wyżynna, potok fliszowy, mała rzeka fliszowa, potok nizinny żwirowy, rzeka nizinna żwirowa, może służyć wyłącznie utrzymywaniu tych wód, w rozumieniu art.227 ust.1, i polegać na ich przemieszczeniu w obrębie cieku, z którego zostały wydobyte, w celu związanym z gospodarowaniem wodami lub drogami wodnymi, zarządzaniem wodami lub urządzeniami wodnymi lub ochroną przed powodzią bądź ograniczaniem skutków powodzi i susz, rekultywacją lub refulacją.”;
- 3) W art. 77
 - a) w ust.1 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) lokalizowania i realizacji na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi co najmniej 0,2%, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: Prawo wodne, o gospodarce nieruchomościami, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz o odpadach.

ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, 284, 322 i 471), związanych z gromadzeniem substancji lub materiałów lub przetwarzaniem odpadów, o jakich mowa w pkt 3 lit.a, chyba że z przeprowadzonej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że nie będzie to powodować zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi w przypadku wystąpienia powodzi lub utrudniać realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym;”;

b) ust.3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi lub dla realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód oraz zapewnienia wykonania planów operacyjnych ochrony przed powodzią, o których mowa w art.22 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464). Zwolnienia nie stosuje się do przedsięwzięć określonych w ust.1 pkt 3a.”;

4) w art.163 dodaje się ust.7 i 8 w brzmieniu:

a) „7. Przy projektowaniu, wykonywaniu, utrzymywaniu lub zmianie przeznaczenia obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi i poziom zagrożenia powodziowego, a także zakres wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, określony na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w art. 166 ust.14, jak też plany operacyjne ochrony przed powodzią, sporządzane na podstawie art.22 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464), w tym w szczególności drogi i sposób ewakuacji ludności w przypadku wystąpienia powodzi.”

b) „8. Obiekty liniowe, o których mowa w art.3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.) oraz urządzenia infrastruktury technicznej, o których mowa w art.143 ust.2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65, 284 i 471), na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, projektuje się, wykonuje i utrzymuje z uwzględnieniem prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i poziomu zagrożenia powodziowego, a także, odpowiednio, konieczności zapewnienia ciągłości ich użytkowania lub eksploatacji w przypadku wystąpienia powodzi oraz wykorzystania tych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej do ewakuacji

ludności z obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, jak też konieczności zapewnienia funkcjonowania infrastruktury krytycznej, w rozumieniu przepisów o zarządzaniu kryzysowym.”;

5) Po art. 163 dodaje się art. 163a w brzmieniu:

„Art.163a.

1. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 1 %, zakazuje się:

1) na obszarach, na których zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o jakich mowa w art.169, w razie wystąpienia powodzi głębokość wody będzie niższa niż 0,5 m, :

- a) lokalizowania i budowy budynków zamieszkania zbiorowego o kategorii zagrożenia ludzi ZLII, jak też budynków użyteczności publicznej o kategorii zagrożenia ludzi ZLII, w rozumieniu przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- b) lokalizowania i budowy garaży poniżej poziomu powierzchni ziemi oraz parkingów podziemnych, na terenach poza obszarem zwartej zabudowy, w rozumieniu art. 4 pkt 30 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161, z późn. zm.);
- c) lokalizowania i budowy parkingów o szczelnych nawierzchniach na poziomie niższym niż poziom powierzchni ziemi objętej zalaniem wodą w wyniku powodzi;
- d) lokalizowania i budowy budynków inwentarskich i gospodarczych, w rozumieniu przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, wykorzystywanych do chowu lub hodowli zwierząt;
- e) lokalizowania i budowy budynków rekreacji indywidualnej oraz lokalizowania tymczasowych obiektów budowlanych niepołączonych trwale z gruntem: barakowozów, obiektów kontenerowych lub innych, służących tej rekreacji, poza terenem wyznaczonych pól kempingowych (włączając pola dla pojazdów kempingowych); zakaz nie dotyczy altan działkowych, w rozumieniu art. 2 pkt 9a ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2176, z 2020 r. poz. 471);
- f) lokalizowania i budowy zbiorników bezodpływowych na ścieki oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, z wyjątkiem przypadków, w których wydano decyzję, o której mowa w art. 77 ust. 3, jak też stosowania toalet przenośnych z wyjątkiem związanych z tymczasowymi obiektami budowlanymi, miejscami wypoczynku na szlakach turystycznych lub imprezami masowymi;

- g) lokalizowania i budowy instalacji do przetwarzania odpadów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.) oraz punktów zbierania, w tym przeładunku, odpadów wymagających uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, stanowiących przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, 284, 322 i 471);
- 2) na obszarach, na których zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o jakich mowa w art.169, w razie wystąpienia powodzi głębokość wody będzie się mieścić w przedziale 0,5 – 2 m, oprócz zakazów określonych w pkt 1:
- a) lokalizowania i budowy budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej, budynków gospodarczych, w rozumieniu przepisów w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, jak też budowli rolniczych, obiektów gospodarki leśnej oraz tymczasowych obiektów budowlanych i altan działkowych, o jakich mowa w pkt 1 lit. e, na terenach, na których prędkość przepływu wody, oznaczona na mapach zagrożenia powodziowego lub określona na podstawie dostępnych analiz hydraulicznych, jest większa niż 1 m/s;
- b) lokalizowania i budowy budynków określonych w pkt a), na terenach, na których prędkość przepływu wody, oznaczona na mapach zagrożenia powodziowego lub określona na podstawie dostępnych analiz hydraulicznych, nie przekracza 1 m/s albo na których prędkość ta nie została oznaczona, chyba że w projekcie dokumentu lub projekcie decyzji, o jakich mowa w art.166 ust.2, określone zostaną dla tych obiektów wymagania ustalone na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 166 ust.14 i 15, pozwalające na uznanie, że ich budowa i użytkowanie nie spowoduje zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi w przypadku wystąpienia powodzi oraz nie będzie powodować utrudnień w realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- c) budowy ogrodzeń poza wyznaczoną linią zabudowy w kierunku brzegu śródlądowych wód powierzchniowych, tworzących zagrożenie wystąpienia powodzi, jeżeli budowa taka może zwiększyć ryzyko powodziowe;
- 3) na obszarach, na których zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o jakich mowa w art.169, w razie wystąpienia powodzi głębokość wody powyżej będzie przekraczać 2m, oprócz zakazów określonych w pkt 1 i 2:

- a) lokalizowania i budowy budynków i budowli, z zastrzeżeniem lit. b;
 - b) lokalizowania i budowy obiektów liniowych, o których mowa w art.3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.) oraz urządzeń infrastruktury technicznej, chyba że w projekcie dokumentu lub projekcie decyzji, o jakich mowa w art.166 ust.2, określone zostaną dla tych obiektów i urządzeń wymagania ustalone na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 166 ust.14 i 15, pozwalające na uznanie, że ich budowa i użytkowanie nie spowoduje zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi w przypadku wystąpienia powodzi oraz nie będzie powodować utrudnień w realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym; zakaz nie dotyczy obiektów i urządzeń infrastruktury krytycznej, w rozumieniu przepisów o zarządzaniu kryzysowym;
2. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 10 %, zakazuje się, niezależnie od zakazów określonych w ust.1, na terenach, na których zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o jakich mowa w art.169, w razie wystąpienia powodzi głębokość wody powyżej będzie przekraczać 2m, prowadzenia upraw mechanicznych mających na celu produkcję rolniczą lub ogrodniczą, prowadzenia plantacji chmielu, wikliny lub drzew ozdobnych, w tym choinek, oraz szkółek ozdobnych drzew lub krzewów, jak też dokonywania nasadzeń drzew lub krzewów. Na obszarach tych przepis ust.1 pkt 3 lit b stosuje się odpowiednio.
 3. Na obszarach między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także na wyspach i przymuliskach, o których mowa w art. 224, stanowiących działki ewidencyjne, zakazuje się działań określonych w ust.1 pkt 1 i 2, jak też dokonywania nasadzeń drzew lub krzewów.
 4. Zasady zagospodarowania pasa technicznego oraz pasa ochronnego, określają przepisy ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 2169 i z 2020 r. poz.284). Na terenach oznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego objętych zasięgiem powodzi od strony morza o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% , zakazuje się działań określonych w ust.1 pkt 1 lit.a oraz, odpowiednio, w pkt 2.
 5. Zakazy określone w ust.1-4 nie dotyczą obiektów budowlanych związanych z gospodarką wodną, w tym zapewnieniem ochrony przeciwpowodziowej i ochrony brzegu morskiego, obiektów portów i przystani, jak też możliwości lokalizowania dróg rowerowych oraz pieszych, rowerowych i wodnych szlaków turystycznych wraz ze związaną z nimi infrastrukturą.”;
- 6) w art. 166:

a) ust.3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dokonując uzgodnień, o których mowa w ust. 2, Wody Polskie uwzględniają prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi i poziom zagrożenia powodziowego, ustalone w szczególności na podstawie map zagrożenia powodziowego, o jakich mowa w art.169 ust.3, proponowaną zabudowę i zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, jego aktualne zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie, a także zakres wymagań i warunków określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust.14 i 15.”;

b) dodaje się ust. 15 i 16 w brzmieniu:

„15. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz prowadzenia działalności rolniczej,
- 2) ograniczenia w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- 3) szczególne zasady wykonywania zabiegów agrotechnicznych, stosowania środków ochrony roślin i nawozów, ochrony roślin przed agrofagami, zwalczania i zapobiegania chorobom zwierząt,
- 4) szczególne zasady gospodarowania odpadami z rolnictwa, ogrodnictwa, leśnictwa oraz przetwórstwa żywności, powstałymi w związku z wystąpieniem powodzi,
- 5) zasady rekultywacji gruntów rolnych zdegradowanych w wyniku powodzi

- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

16. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust.15, minister właściwy do spraw rolnictwa uwzględni:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz dotyczące ich zakazy i warunki zagospodarowania, określone na podstawie niniejszej ustawy,
- 2) cele zarządzania ryzykiem powodziowym,
- 3) wymogi bezpieczeństwa żywności i żywienia, w tym w szczególności ryzyko zanieczyszczenia surowców i środków spożywczych w związku z powodzią oraz wymogi higieny środków spożywczych,
- 4) potrzebę bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi gospodarowania odpadami powstałymi w związku z powodzią.”;

7) w art.169 dodaje się ust.5 w brzmieniu:

„5. Elementy określone w ust.2 pkt 2 i 3 oraz w ust.3, przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego, uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.”;

8) w art.234 ust.2 otrzymuje brzmienie:

„2. Na właścicielu gruntu ciąży obowiązek usunięcia przeszkód oraz zmian w odpływie wody, powstałych na jego gruncie na skutek przypadku lub działania osób trzecich, ze szkodą dla gruntów sąsiednich. Obowiązek ten nie dotyczy zmian spowodowanych powodzią albo trwałym zajęciem gruntu, w sposób naturalny, przez śródlądowe wody płynące.”;

9) w art. 235 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Właściciele gruntów mogą, w drodze pisemnej ugody, ustalić zmiany stanu wody na gruntach, jeżeli zmiany te nie wpłyną szkodliwie na inne nieruchomości lub na gospodarkę wodną lub na zarządzanie ryzykiem powodziowym. Uгода nie może dotyczyć wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.”;

10) w art.425 w ust.1 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) robót i obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, mających wpływ na realizację celów zarządzania ryzykiem powodziowym.”;

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65, 284 i 471) w art. 6 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) wydzielanie gruntów niezbędnych do realizacji zestawu działań, o którym mowa w art. 318 ust.1 pkt 7 ustawy dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r., poz. 310 i 695), określonego w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza lub realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym katalogu działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym, o których mowa w art.172 ust.3 pkt 3 i 4 tej ustawy, zawartych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym.”;

Art. 3. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, 284, 322 i 471) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 48 dodaje się ust.8 w brzmieniu:

„8. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania, o którym mowa w ust.1-4, nie może dotyczyć projektu dokumentu albo projektu zmiany dokumentu, którego realizacja dotyczy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r., poz. 310 i 695).”;

2) w art.57 po ust.2a dodaje się ust.2b w brzmieniu:

„2b. W przypadku gdy planowana realizacja danego dokumentu dotyczy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest także organy właściwy do wydania oceny wodnoprawnej, o której mowa w przepisach [ustawy](#) z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne.”;

Art. 4. W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.):

3) tytuł rozdziału 6 w dziale VII otrzymuje brzmienie: „Odpady z wypadków i katastrof naturalnych”;

4) po art. 101 dodaje się art. 101a w brzmieniu:

„Art. 101a. 1. Jeżeli wymagają tego względy ochrony życia, zdrowia ludzi lub środowiska, starosta właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości, na której znajdują się odpady powstałe lub przemieszczone w wyniku katastrofy naturalnej, w rozumieniu przepisów o stanie klęski żywiołowej, może w drodze decyzji, wydanej z urzędu, nałożyć na posiadacza odpadów obowiązki dotyczące gospodarowania tymi odpadami, w tym obowiązek przekazania ich wskazanemu posiadaczowi odpadów.

2. Właściwy organ może zmienić, bez odszkodowania, sposób wykonania decyzji, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy wykonanie decyzji w sposób w niej wskazany okaże się niemożliwe lub może stwarzać zagrożenia dla życia, zdrowia lub środowiska lub inny sposób wykonania jest bardziej racjonalny ze względu na wymagania ochrony środowiska lub ze względów ekonomicznych przy zachowaniu właściwego poziomu ochrony życia, zdrowia ludzi i środowiska.

3. Decyzjom określonym w ust.1 i 2 służy rygor natychmiastowej wykonalności.

4. Organem odwoławczym w sprawach decyzji określonych w ust.1 i 2 jest wojewoda.”;

Art. 5. 1. Obiekty budowlane istniejące na obszarach określonych w art.163a ustawy zmienianej w art. 1, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosowuje się do wymagań i warunków określonych na podstawie art. 166. ust.14 ustawy zmienianej w art. 1, w terminie 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Do obiektów określonych w ust.1 nie stosuje się zakazów określonych w art.163a ustawy zmienianej w art. 1, chyba że dostosowanie do wymagań, o jakich mowa w ust.1, okaże się niemożliwe albo nie zostanie wykonane w terminie określonym w ust.1.

Art.6. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta uwzględni elementy map zagrożenia powodziowego, o których mowa w 169 ust.5 ustawy zmienianej w art.1, po ich pierwszej aktualizacji dokonanej na podstawie ustawy zmienianej w art.1, dokonując pierwszej oceny aktualności studium i planów miejscowych, o jakiej mowa w art.32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r., poz. 293 i 471), po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa niniejsza ma na celu wdrożenie „Wytycznych w zakresie lokalizacyjnych i technicznych aspektów zabudowy na obszarach zagrożenia powodziowego”, opracowanych dla instrumentów zarządzania ryzykiem powodziowym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Wytyczne te zostały w części wdrożone w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz.310 i 695).

Wytyczne te zyskały na nowo aktualność w konsekwencji odejścia przez ustawodawcę w ww. ustawie od generalnego, względnego zakazu: 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych; 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk; 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego, wynikającego z art.88l ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz.1121).

Normatywizacja tych wytycznych związana jest przede wszystkim z potrzebą objęcia przepisami rangi ustawy zakazów dotyczących zagospodarowania i zabudowy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, u podstaw których leży zabezpieczenie środowiska przed rozprzestrzenianiem zanieczyszczeń w czasie powodzi, jak też potrzeba ochrony ludności na obszarach na których średnie i wysokie prawdopodobieństwo powodzi w powiązaniu z wysokością zalewu wodą stwarzałoby zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Ma również na celu osadzenie tych wytycznych w systemie prawa, w szczególności w przepisach zmienianych niniejszą ustawą aktów prawnych: ustaw - o gospodarce nieruchomościami, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz o odpadach oraz systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Proponowane zmiany pozostają również w związku z proponowanymi odrębnie zmianami prawa mającymi na celu ochronę i wzmacnianie retencji wód oraz wdrożenie nietechnicznych metod zarządzania ryzykiem powodziowym.

Artykuł pierwszy wprowadza zasadnicze w ww. kontekście zmiany w głównym akcie prawnym, tj. ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. r. – Prawo wodne.

W art. 35 ust.1 proponuje się rozszerzyć kompetencje wojewody do wprowadzania w drodze aktu prawa miejscowego, czasowych ograniczenia w korzystaniu z wód oraz zmian sposobu gospodarowania wodą, zastrzeżonych dotychczas tylko na wypadek klęski żywiołowej i dotyczących tylko zmian sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych. Doświadczenia wielkich powodzi poprzednich lat wskazują, że przepis ten nie mógł być stosowany, przede wszystkim z uwagi na nieskorzystanie z możliwości wprowadzenia stanu klęski żywiołowej. Dlatego też zaproponowano, by miał on zastosowanie w sytuacjach nadzwyczajnych, w rozumieniu ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464), obejmujących zakresem również sytuacje kryzysowe, w rozumieniu przepisów o zarządzaniu kryzysowym, powszechnie wdrażanych w przypadku powodzi. Zmiana ta koresponduje również z obowiązkiem wojewodów opracowania planów operacyjnych ochrony przed powodzią, sporządzane na podstawie art.22 pkt 3 ww. ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Kompetencja wojewodów w zakresie wprowadzania zmian sposobu gospodarowania wodą w urządzeniach wodnych rozciągana jest również na zbiorniki przeciwpowodziowe, budowle regulacyjne, stopnie wodne oraz poldery przeciwpowodziowe, co pozwoli na sprawniejsze i bardziej skoordynowane zarządzanie kryzysowe w razie wystąpienia powodzi, ale również, przez możliwość decydowania o gospodarowaniu wodą zgromadzoną w wyniku wezbrania powodziowego, na lepszą koordynację usuwania skutków powodzi oraz wykorzystania potencjału wody mającego swoje źródło w wezbraniu powodziowym do innych celów, w tym retencji, o ile będzie to możliwe ze względów technicznych lub sanitarnych.

W dodawanym art. 34a ustawy wyklucza się możliwość wydobywania, w ramach szczególnego korzystania z wód, kamienia, żwiru lub piasku z określonych typów wód śródlądowych, przede wszystkim rzek krajobrazu górskiego i wyżynnego, które cechuje szybka prędkość przepływu wód. W przypadku tych typów wód wydobywanie i przemieszczanie kamienia, żwiru lub piasku poza koryto potoków lub rzek prowadzi do obniżenia rzędnej koryta i przyspieszonej erozji koryta, co zwiększa znacząco zagrożenie powodziowe i najczęściej prowadzi w kolejnych latach do sztucznego i kosztownego „karmienia” potoków i rzek w ramach inwestycji ochrony przeciwpowodziowej, co znacząco przewyższa korzyści z opłat czerpanych za to wydobywanie. Proponowana zmiana ma charakter prewencyjny i eliminować ma takie sprzężenie zwrotne opisanych zjawisk.

W art.77 ust.1 dodaje się pkt 3a wprowadzający zakaz lokalizowania i realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, 284, 322 i 471), związanych z gromadzeniem ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, lub z przetwarzaniem odpadów, na obszarach narażonych

na niebezpieczeństwo powodzi, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi co najmniej 0,2%. Zakaz ten obejmuje w konsekwencji te rodzaje przedsięwzięć, które ze względu na charakter planowanej działalności, szczególnie używanie substancji chemicznych lub ich mieszanin, mogą potencjalnie zwiększać ryzyko oddziaływania na środowisko na obszarze zagrożonym powodzią i z tego powodu wymagać powinny oceny oddziaływania na środowisko. Zakaz ten jest wyodrębniany przede wszystkim ze względu na potrzebę ustanowienia takiego ograniczenia również na terenach o prawdopodobieństwie powodzi 0,2 % (raz na 500 lat), a więc poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Dla ww. zakazu nie przewiduje się odrębnej procedury zwalniania z tego zakazu, gdyż przedsięwzięcia te będą wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a stanowisko właściwego organu Wód Polskich obejmować będzie w tym postępowaniu zarówno ocenę potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, jak i dokonywanie wiążącego uzgodnienia w zakresie warunków realizacji przedsięwzięcia, do prawa odmowy takiego uzgodnienia w uzasadnionych przypadkach włącznie.

W ust.3 art. 77 proponuje się również dodanie kryteriów, jakimi właściwy organ wód Polskich powinien się kierować przy ocenie zasadności zwolnienia z zakazów określonych w ust.3 w przypadku działań nie stanowiących „przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, o warunki niezbędne dla ochrony jakości wód oraz zapewnienia wykonania planów operacyjnych ochrony przed powodzią, o których mowa w art.22 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464).

W art.163 ustawy – Prawo wodne wprowadza się, wzorem zasad określonych dla budownictwa wodnego, obowiązek uwzględniania przy projektowaniu, wykonywaniu, utrzymywaniu lub zmianie przeznaczenia obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią: prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i poziomu zagrożenia powodziowego, zakresu wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art.166 ust.14, jak też planów operacyjnych ochrony przed powodzią, sporządzanych przez wojewodów. Zasadniczym celem takiej reguły projektowania obiektów budowlanych jest objęcie analizami prowadzonymi w procesie projektowania: zabezpieczeń technicznych obiektów budowlanych na wypadek powodzi oraz projektowania tych obiektów w łączności z ustaleniami dotyczącymi dróg i sposobu ewakuacji ludności z tych obiektów w przypadku wystąpienia powodzi. W artykule tym dodaje się również drugą regułę, dotyczącą obiektów liniowych, przyjmując ich rozumienie za art.3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.) oraz urządzeń infrastruktury technicznej, przyjmując ich rozumienie za art.143 ust.2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65, 284 i 471), na obszarach narażonych

na niebezpieczeństwo powodzi, stanowiącą, że te obiekty i urządzenia projektuje się, wykonuje i utrzymuje z uwzględnieniem prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i poziomu zagrożenia powodziowego, a także, odpowiednio, konieczności zapewnienia ciągłości ich użytkowania lub eksploatacji w przypadku wystąpienia powodzi oraz wykorzystania tych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej do ewakuacji ludności z obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, jak też konieczności zapewnienia funkcjonowania infrastruktury krytycznej, w rozumieniu przepisów o zarządzaniu kryzysowym. Reguła ta tworzy determinantę procesu projektowania przede wszystkim w aspekcie konieczności zapewniania ciągłości użytkowania lub eksploatacji tych obiektów lub urządzeń w sytuacjach kryzysowych, utrzymania ich roli w procesie ewakuacji ludności zagrożonej powodzią, jak też niezawodności funkcjonowania infrastruktury krytycznej.

Nowy art.163a ustawy – Prawo wodne, na podstawie wskazanych na wstępie wytycznych, ustanawia zakazy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 1 % (średnie) albo 10 % (wysokie), różnicując zagospodarowanie tych terenów w zależności od wysokości zalewu wodą w czasie powodzi oraz rodzaju i funkcji obiektów budowlanych. Obostrzone zakazy dotyczą budynków zamieszkania zbiorowego o kategorii zagrożenia ludzi ZL II, jak też budynków użyteczności publicznej o kategorii zagrożenia ludzi ZL II, w rozumieniu przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Kategoria ZL II obejmuje obiekty przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych; stanowi normatywne i powszechnie stosowane w praktyce projektowej odniesienie do wskazywanej w wytycznych kategorii „budynków o szczególnym znaczeniu społecznym” (w tym szkół, internatów, żłobków, przedszkoli, domów dziecka, budynków związanych z przebywaniem osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, budynków związanych z przebywaniem ludzi o ograniczonych możliwościach decyzyjnych). Ilość i zakres zakazów ustalony został narastająco do wzrostu prawdopodobieństwa powodzi i wysokości zalewu. Zakazami objęto również obiekty, które mogą być źródłem zanieczyszczeń rozprzestrzenianych w wyniku powodzi: parkingi, garaże podziemne, budynki inwentarskie i gospodarcze, budynki rekreacji indywidualnej oraz zbiorniki bezodpływowe na ścieki oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. W przypadku obszarów, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie zakazy dotyczą również budowli rolniczych oraz obiektów gospodarki leśnej a także ogrodzeń, które mogłyby być barierą utrudniającą akcje ratownicze. Zakazy zawarte w art.77 ustawy rozszerzono również o zakazy lokalizowania i budowy instalacji do przetwarzania odpadów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.) oraz punktów zbierania, w tym przeładunku, odpadów wymagających uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów, stanowiących przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko – w stosunku do tych instalacji nie będzie możliwe wydanie

zwolnienia z zakazu na podstawie art. 77 ust.3 ustawy. Zakazy sformułowano również dla pozostałych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, w szczególności obszaru międzywala, wysp i przymulisk oraz obszarów zagrożonych powodzią sztormową. Od zakazów przewiduje się jednak generalny wyjątek dla obiektów budowlanych związanych z gospodarką wodną, w tym zapewnieniem ochrony przeciwpowodziowej i ochrony brzegu morskiego, obiektów portów i przystani, jak też możliwości lokalizowania dróg rowerowych oraz pieszych, rowerowych i wodnych szlaków turystycznych wraz ze związaną z nimi infrastrukturą.

Uznając, że łącznikiem dla zakazów z art. 163a, przepisów w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, jak też możliwych zasad zagospodarowania terenu i budowy lub przebudowy obiektów budowlanych są informacje zawarte, zgodnie z art.169, na mapach zagrożenia powodziowego, wprowadza się w art.166 ustawy – Prawo wodne, tworzącym zasadniczy instrument zarządzania tym zagospodarowaniem i dialogu między Wodami Polskimi i jednostkami samorządu terytorialnego w postaci uzgodnienia do dokumentów strategicznych lub planistycznych oraz decyzji lokalizacyjnych związanych z przedsięwzięciami na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, dodatkowe kryteria dokonywania tego uzgodnienia, w postaci: obowiązku ustalania prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i poziomu zagrożenia powodziowego na podstawie map zagrożenia powodziowego oraz uwzględniania wymagań i warunków określonych dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów, w tym gospodarki rolnej, w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 116 ust.14 i nowego ust.15. Z powyższych względów w art. 169 dodaje się ust.5 obligujący do uwzględniania wybranych informacji przedstawianych na mapach zagrożenia powodziowego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Zmiany zmierzają generalnie do podniesienia rangi map zagrożenia powodziowego jako źródła danych dla potrzeb delimitacji obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których z uwagi na bezpieczeństwo publiczne i ochronę środowiska doznawać mogą ograniczeń prawa i swobody obywatelskie, jak też jako źródła danych stosowanych przy określaniu praw i obowiązków dotyczących osób i mienia na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

W art. 166 w ust.15 dodaje się upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa, działającego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw środowiska, do określenia, w drodze rozporządzenia, istotnych dla gospodarki rolnej na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zagadnień: 1) kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz prowadzenia działalności rolniczej, 2) ograniczenia w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, 3) szczególne zasady wykonywania zabiegów agrotechnicznych, stosowania środków ochrony roślin i nawozów, ochrony roślin przed agrofagami, zwalczania i zapobiegania chorobom

zwierząt, 4) szczególne zasady gospodarowania odpadami z rolnictwa, ogrodnictwa, leśnictwa oraz przetwórstwa żywności, powstałymi w związku z wystąpieniem powodzi, 5) zasady rekultywacji gruntów rolnych zdegradowanych w wyniku powodzi. Regulacja ta w sposób kompleksowy pozwolić ma na wyznaczenie zasad dobrej praktyki rolniczej na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, uwzględniających prawdopodobieństwo powodzi i poziom zagrożenia powodzią.

Rozporządzenie to pozostawać będzie również w łączności ze zmianami wprowadzanymi w art.4 do ustawy o odpadach, dotyczącymi gospodarowania odpadami powstałymi m.in. w wyniku powodzi, w których znaczący udział mogą być także odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, leśnictwa i przetwórstwa żywności. W przepisie tym przewiduje się zastosowanie modelu gospodarowania odpadami zbliżonego do gospodarowania odpadami z wypadków, w tym przede wszystkim ustanowienie dla starostów kompetencji do nakładania, w drodze decyzji wydanej z urzędu, na posiadacza odpadów, obowiązków dotyczących gospodarowania tymi odpadami, w tym obowiązku przekazania ich wskazanemu posiadaczowi odpadów. Pozwolić ma to, w intencji, na sprawną organizację procesu zbierania i przetwarzania odpadów powstałych lub rozprzestrzenionych w wyniku powodzi pozostających na terenie nieruchomości i traktowanych jako pozostające w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym. Decyzjom tym służyć ma z mocy ustawy rygor natychmiastowej wykonalności, co ma uzasadnienie we względach bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi, jak też zostać zapewniona pewna elastyczność przez możliwość ich zmiany, odpowiednio do wymagań i harmonogramu usuwania skutków powodzi. Zaproponowano, by organem odwoławczym w tych sprawach był wojewoda, z racji iż zgodnie z art. 22 pkt 2 i 3 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, organ ten: 1) zapewnia współdziałanie wszystkich organów administracji rządowej i samorządowej działających w województwie i kieruje ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom oraz zwalczania i usuwania ich skutków, na zasadach określonych w odrębnych ustawach; 2) dokonuje oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego województwa, opracowuje plan operacyjny ochrony przed powodzią oraz ogłasza i odwołuje pogotowie i alarm przeciwpowodziowy.

W art. 234 i 235 Prawa wodnego, dotyczących praw i obowiązków w zakresie stosunków wodnych na gruncie wprowadza się uwarunkowania i ograniczenia podyktowane powodzią lub zarządzaniem ryzykiem powodziowym.

W art.425 w ust.1 w pkt 10 Prawa wodnego wprowadza się dodatkową przesłankę prowadzenia ocen wodnoprawnych, przewidując taki obowiązek w odniesieniu do robót i obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, mających wpływ

na realizację celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Pozwoli to na objęcie kontrolą w aspekcie zgodności z celami środowiskowymi działań innych niż przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w odniesieniu do których zgodność ta jest badana w postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zakres tego obowiązku będzie podlegać doprecyzowaniu w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 425 ust.2.

Z tożsamyh względów, tj. zagwarantowania oceny zgodności z celami środowiskowymi i wymaganiami ochrony przeciwpowodziowej, w art. 3 ustawy do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, 284, 322 i 471) wprowadzone zostało w nowym ust.8 art. 48 ograniczenie w możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania odniesieniu do projektu dokumentu albo projektu zmiany dokumentu, którego realizacja dotyczy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Zaproponowano jednocześnie, by organem właściwym do opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko był organ właściwy w sprawach oceny wodnoprawnej, uczestniczący obecnie w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

W art. 2 wprowadza się zmianę w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 65, 284 i 471) przez rozszerzenie katalogu celów publicznych o wydzielanie gruntów niezbędnych do realizacji zestawu działań, o którym mowa w art. 318 ust.1 pkt 7 ustawy dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r., poz. 310 i 695), określonego w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza lub realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym, o których mowa w art.172 ust.3 pkt 3, w tym katalogu działań, o jakim owa w art.172 ust.3 pkt 4 tej ustawy, zawartych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym. Taki status realizacji ww. działań ma swoje uzasadnienie w pozytywnych obowiązkach państwa zapewnienia ochrony wód oraz ochrony życia i mienia obywateli na wypadek katastrof naturalnych, przekładających się na cele zarządzania ryzykiem powodziowym, jak też w obowiązku państwa podejmowania działań zapobiegających szkodzie w środowisku i szkodom w rozumieniu przepisów prawa cywilnego, w zakresie w jakim jest to pochodną obowiązku ochrony wód, w tym ochrony przed powodzią.

W przejściowych art. 5 i 6 ustawy przewiduje się obowiązek dostosowania obiektów budowlanych istniejących już na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią do wymagań i warunków określonych na podstawie art. 166. ust.14 ustawy – Prawo wodne, w terminie 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, tj. z uwzględnieniem okresów planistycznych w jakich dokonywana jest aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Do obiektów tych nie znajdują zastosowania

zakazy z art.163a, zgodnie z zasadą ochrony praw nabytych, chyba że dostosowanie do wymagań okaże się, przede wszystkim ze względów technicznych dotyczących danego obiektu budowlanego niemożliwe, a jego dalsze istnienie będzie źródłem znaczącego ryzyka albo dostosowanie to nie zostanie wykonane w wyznaczonym terminie.

Proponowane zmiany są zgodne lub nie są sprzeczne z przepisami Unii Europejskiej, stanowiąc w szczególności przejaw wdrażania dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 288 z 06.11.2007, str. 27) oraz dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1 - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275, Dz. Urz. WE L 331 z 15.12.2001, str. 1 - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 358, Dz. Urz. UE L 81 z 20.03.2008, str. 60, Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 84, z późn. zm., Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 114, z późn. zm., Dz. Urz. UE L 226 z 24.08.2013, str. U Dz. Urz. UE L 353 z 28.12.2013, str. 8 oraz Dz. Urz. UE L 311 z 31.10.2010, str. 32).